

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

นอຍหน้าเป็นไม้ผลที่เป็นที่รู้จักคุ้นเคยของคนไทยกันมานาน เดิมปลูกนอຍหน้าเพียงเพื่อรับประทานกันในครอบครัว หรือเป็นรายได้เสริมแก่ครอบครัวเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนอຍหน้าเป็นไม้ผลที่มีผู้สนใจปลูกเป็นการค้ากันมากขึ้น เนื่องจากมีผู้นิยมบริโภคทั้งภายในประเทศและยังสามารรถส่งไปจำหน่ายต่างประเทศได้อีกด้วย หรือกล่าวได้ว่า นอຍหน้าเป็นผลไม้ที่เริ่มมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี 2523 การส่งออกมีมูลค่าเพียง 5.5 ล้านบาท แต่ในปี 2528 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 13.4 ล้านบาท¹ หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 143.64 ของปี 2523 ประเทศซึ่งเป็นตลาดนอຍหน้าที่สำคัญ ได้แก่ อังกฤษ สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ฯลฯ และปัจจุบันรัฐบาลก็มีนโยบายส่งเสริมให้มีการส่งออกนอຍหน้าให้มากขึ้นด้วย

นอຍหน้าเป็นไม้ผลที่ปลูกง่าย ขึ้นได้ในทุกสภาพภูมิอากาศ และดินแทบทุกชนิดที่ไม่มีน้ำขังและมีโรคและแมลงรบกวนน้อย และเป็นไม้ผลที่มีอายุการปลูกนาน ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุน รายได้และผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกนอຍหน้า ดังนั้นการทำการศึกษาในเรื่องนี้จึงทำให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้ที่สนใจจะลงทุนทำสวนนอຍหน้าได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาว่า เมื่อลงทุนไปแล้วจะให้ผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำสวนนอຍหน้า เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ และใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมให้เกษตรกรสนใจปลูกนอຍหน้ากันเพิ่มขึ้น

¹ "สถิติมูลค่าการส่งออกของนอຍหน้า" กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, กระทรวงพาณิชย์.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมา วิธีการปลูกน้อยหน่า และประโยชน์ของน้อยหน่า ตลอดจนสภาพโดยทั่วไป ของการปลูกน้อยหน่า
2. เพื่อศึกษาถึงต้นทุน ผลผลิต รายได้ และผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกน้อยหน่า
3. เพื่อศึกษา ภาวะตลาด ราคา ตลอดจนช่องทางในการจำหน่ายน้อยหน่า
4. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ ผลผลิต รายได้ และต้นทุนจากการลงทุนปลูกน้อยหน่า ตลอดจนศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปลูกน้อยหน่า

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกน้อยหน่า เป็นการศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่ การเตรียมการปลูก การปลูก และการบำรุงรักษา ตลอดจนการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อจำหน่าย ออกสู่ท้องตลาด โดยมีรายละเอียดในการศึกษาดังนี้

1. คำว่า "น้อยหน่า" หมายถึง น้อยหน่าที่เป็นผลไม้ที่รับประทานสด
2. การศึกษาในเรื่องนี้จะทำการศึกษาดังแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งร้อนน้อยหน่า ซึ่งมีอายุประมาณ 12 ปี
3. ขอบเขตพื้นที่ที่จะทำการสำรวจและวิจัย จะทำการศึกษา เฉพาะที่ตำบลกลางดง และตำบลหมูลี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพราะเป็นแหล่งที่มีการปลูกน้อยหน่ากันมาก และปลูกน้อยหน่าเป็นอาชีพกันมานาน
4. ขนาดและจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้ทำการศึกษาโดยแบ่งส่วนตัวอย่าง ออกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก และได้เลือกส่วนตัวอย่างของแต่ละขนาดเนื้อที่เพาะปลูกที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกัน ทั้งในด้านสภาพดินฟ้าอากาศ การดูแลรักษา และการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ การเกษตร จึงได้เลือกส่วนตัวอย่างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน รวม 90 ราย โดยกำหนดลักษณะดังนี้
  - ก. ส่วนขนาดเล็ก ที่มีเนื้อที่เพาะปลูกน้อยหน่า 1-20 ไร่ จำนวน 30 ราย และเป็นส่วนที่ใช้ เครื่องทุ่นแรงคือ เครื่องตัดยาด้วยมือ

ข. ส่วนขนาดกลาง ที่มีเนื้อที่เพาะปลูกน้อยกว่า 21-40 ไร่ จำนวน 30 ราย และเป็นส่วนที่ใช้เครื่องทุ่นแรง อันได้แก่ เครื่องพ่นยาแรงสูง และเครื่องฉีดยาด้วยมือ

ค. ส่วนขนาดใหญ่ ที่มีเนื้อที่เพาะปลูกน้อยกว่า 41-100 ไร่ จำนวน 30 ราย และเป็นส่วนที่ใช้เครื่องทุ่นแรง อันได้แก่ รถแทรกเตอร์ เครื่องพ่นยาติดท้ายรถ และเครื่องฉีดยาด้วยมือ

5. ระยะเวลาที่ออกทำการสำรวจและวิจัย ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2529 ถึงเดือน มกราคม 2530

6. การวิจัยในหัวข้อนี้ มุ่งที่จะสำรวจเกษตรกรผู้ปลูกน้อยหน้าเพื่อจำหน่ายในเขตที่ทำการสำรวจเท่านั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุน ต้นทุน ผลผลิตและรายได้ ตลอดจนวิธีการจำหน่าย โดยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรมาวิเคราะห์หาผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกน้อยหน้า ตลอดจนสรุปปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขและปรับปรุง

วิธีการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูล ดังนี้

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมได้จากการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์เกษตรกรต่าง ๆ ของส่วนน้อยหน้า และจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกโดยตรง นักวิชาการ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปลูกน้อยหน้าทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการจากห้องสมุดของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น รวมทั้งการอ้างอิงตัวเลข และสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิต และสถิติการส่งออก จากหน่วยงานของรัฐบาล ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

2. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

3. แยกประเภทต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตามอายุของต้น และขนาดของ

เนื้อที่เพาะปลูก

4. คำนวณ ปริมาณผลผลิต และรายได้ของพื้นที่แต่ละขนาด
5. เปรียบเทียบ ต้นทุน ผลผลิต และรายได้ของพื้นที่แต่ละขนาด
6. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูก และสรุปผล
7. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกน้อยหน้า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกน้อยหน้าจะได้รับประโยชน์คือ

1. ทำให้ทราบถึงต้นทุน และรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกน้อยหน้า ตลอดจนอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยตัดสินใจในการลงทุน
2. ทำให้ทราบถึงภาวะตลาด ราคา และช่องทางการจำหน่าย
3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดปริมาณผลผลิตในแต่ละช่วง เพื่อมิให้น้อยหน้ามีราคาตกต่ำ เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตออกสู่ท้องตลาดมากเกินไป
4. เพื่อให้ผู้ที่สนใจ หรือผู้ที่ต้องการลงทุนปลูกน้อยหน้า ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาความเหมาะสมในการลงทุน
5. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องใช้ในการพิจารณาวางนโยบาย ส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรคแก่เกษตรกร
6. เพื่อเป็นเอกสารทางวิชาการที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป